

Διοικητικό Δίκαιο

Αστική ευθύνη του δημοσίου – 2^ο μέρος
Αποκεντρωτικό σύστημα

Αν. Καθηγήτρια Ευγ. Β. Πρεβεδούρου
Νομική Σχολή Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Εισαγωγικές επισημάνσεις/επαναληπτικές παρατηρήσεις

Η ευθύνη των κρατών μελών λόγω παράβασης του Ενωσιακού Δικαίου

- Νομολογιακή κατασκευή. (Στο ενωσιακό δίκαιο υπάρχει πρόβλεψη για την αστική ευθύνη της ένωσης σε περιπτώσεις πρόκλησης ζημίας από τα όργανά της σε ιδιώτες).
- Τρεις σειρές αποφάσεων: α) απόφαση Francovich, β) αποφάσεις Brasserie du Pêcheur, Hedley Lomas και Dillenkofer και γ) Köbler.
- Προϋποθέσεις για την γένεση της ευθύνης:
 - 1) η παράβαση κανόνα του ενωσιακού δικαίου που αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων των ιδιωτών.
 - 2) η παράβαση να είναι κατάφωρη (διάκριση μεταξύ δέσμιας αρμοδιότητας και διακριτικής ευχέρειας του κράτους μέλους), δηλαδή πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων της διακριτικής ευχέρειας (είτε του κράτους είτε της Ένωσης). Πότε είναι κατάφωρη μία παράβαση/κριτήρια: - ο βαθμός σαφήνειας και ακρίβειας του παραβιαζόμενου κανόνα, - το εύρος των περιθωρίων εκτίμησης που αφήνει ο παραβιαζόμενος κανόνας στις εθνικές ή ενωσιακές αρχές, - ο ηθελημένος ή ακούσιος χαρακτήρας της παράβασης, - η στάση κοινοτικού/ενωσιακού οργάνου που μπορεί να παραπλάνησε το εθνικό όργανο που ερμηνεύει τον κανόνα.
 - 3) η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ παράβασης και βλάβης.

(συνέχεια)

- Η ευθύνη στοιχειοθετείται από παραβιάσεις οποιουδήποτε κρατικού οργάνου, δηλαδή τόσο των διοικητικών, όσο και των οργάνων της νομοθετικής και της δικαστικής εξουσίας.
- Ειδικότερα, για να ολοκληρώσει το οικοδόμημα της αστικής ευθύνης του κράτους λόγω παραβιάσεων του κοινοτικού δικαίου, το ΔΕΚ αναφέρθηκε ρητά και στα δικαιοδοτικά όργανα, κρίνοντας ότι η κατάφωρη παραβίαση του κοινοτικού δικαίου από τον εθνικό δικαστή στοιχειοθετεί την αποζημιωτική ευθύνη του κράτους έναντι των προσώπων στα οποία η εν λόγω παραβίαση προκάλεσε ζημία (απόφαση Köbler).
- Αντιρρήσεις κατά της απόφασης Köbler: επιχειρήματα κρατών μελών.
- Ερείσματα της νομολογιακής προσέγγισης του ΔΕΚ: 1) η φύση της Κοινότητας ως κοινότητας δικαίου, 2) το καθήκον έντιμης συνεργασίας των κρατών μελών και 3) οι διατάξεις της Συνθήκης για την ευθύνη των κοινοτικών οργάνων.

Η απόφαση ΟλΣτΕ 1501/2014

- Το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχεται ότι ο συνταγματικός κανόνας της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βάρων που αποτυπώνεται στο άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος αποτελεί και το συνταγματικό έρεισμα της αποζημιωτικής ευθύνης του Δημοσίου από ζημιολγόνες πράξεις των οργάνων του. (Το ΣτΕ δεν αναφέρεται στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος.).
- Προϋπόθεση στοιχειοθέτησης της ευθύνης: η ιδιαιτερότητα και σπουδαιότητα της βλάβης.
- Με την απόφαση ΣτΕ Ολ 1501/2014, η Ολομέλεια επιλύει τρία ζητήματα, διευκρινίζοντας αλλά και εμπλουτίζοντας το νομικό καθεστώς της αποζημιωτικής ευθύνης του Δημοσίου. Πρόκειται α) για το συνταγματικό έρεισμα της ευθύνης, β) την ευθύνη από νόμιμες πράξεις και γ) την ευθύνη από πράξεις των οργάνων της δικαστικής εξουσίας όταν ερμηνεύουν και εφαρμόζουν το ενωσιακό δίκαιο.
- Ανάλυση της απόφασης.
- Η προβληματική της αναγνώρισης αστικής ευθύνης του Δημοσίου από πράξεις δικαστικών οργάνων (στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου). Σύγχρονες προεκτάσεις.

Το αποκεντρωτικό σύστημα

- Άρθρο 101 του Συντάγματος
 - «1. Η διοίκηση του Κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα.».
 - «2. Η διοικητική διαίρεση της Χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες.»
 - «3. Τα περιφερειακά όργανα του Κράτους έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειας τους. Τα κεντρικά όργανα του Κράτους, εκτός από ειδικές αρμοδιότητες, έχουν τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων, όπως νόμος ορίζει.».
 - Τα περιφερειακά όργανα δεν πρέπει να συγχέονται με την περιφέρεια ως β' βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.
 - «4. Ο κοινός νομοθέτης και η Διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, μεριμνώντας για την ανάπτυξη τους.»

(συνέχεια)

- Ιστορική εξέλιξη του αποκεντρωτικού συστήματος.
- Νομοθετική εξέλιξη του αποκεντρωτικού συστήματος.
- Η έκταση της εφαρμογής του αποκεντρωτικού συστήματος.
- Αρμοδιότητες αποκεντρωμένης διοίκησης.
- Γενικός Γραμματέας της αποκεντρωμένης διοίκησης.
- Ο Γενικός Γραμματέας είναι ιεραρχικός υφιστάμενος όλων των Υπουργών των οποίων ασκεί αρμοδιότητες σε επίπεδο αποκεντρωμένης διοίκησης.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πρεβεδούρου Ευγενία.
«Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος). Αστική ευθύνη του δημοσίου – 2^ο μέρος».
Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS329/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

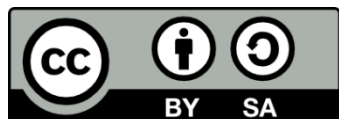

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Β. Τσιγαρίδας

Θεσσαλονίκη, 28.05.2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

